

**Proves d'accés a cicles formatius de grau superior de formació professional inicial,
d'ensenyaments d'arts plàstiques i disseny, i d'ensenyaments esportius 2012**

Geografia
Sèrie 1

**SOLUCIONS,
CRITERIS DE CORRECCIÓ
I PUNTUACIÓ**

INSTRUCCIONS

La prova consta de dos exercicis:

- Part obligatòria: Exercici 1.
- Part optativa: Exercici 2. En aquest exercici heu de triar UNA de les dues opcions, A o B. Cal que indiqueu clarament quina heu triat (A o B). Si no ho feu així, s'entendrà que heu escollit l'opció A. En cap cas no es puntuaran qüestions de les dues opcions.

Contesteu tots els exercicis en el quadern de respostes. En cap cas no es corregiran les respostes escrites en aquests fulls d'enunciats (o en d'altres fulls).

Exercici 1

[5 punts]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions de sota.

L'AGOST JA NO ÉS EL QUE ERA

Els nòmades de l'estiu han retallat les seves vacances. Ara es queden a la ciutat o, com a molt, passen fora un parell de setmanes. El gran èxode de l'agost, aquell que feia abaixar la persiana a les rutines urbanes i deixava desertes places i avingudes, ja no és el que era. [...]

Els habitants de la gran ciutat estan deixant d'estiuejar al poble o a l'apartament de la platja. Amb crisi o sense, aquest «és un fenomen que ja va començar a produir-se al voltant del 1994 o el 1995, amb la popularització d'Internet i la globalització de les empreses. Actualment continua sent una tendència absolutament en alça», assegura convençuda Estíbaliz Ortiz, professora de l'Escola Superior de Comerç Internacional (ESCI) de la Universitat Pompeu Fabra.

No és que hàgim renunciat a fer vacances. Això no. La qüestió és que ara «es fan més viatges al cap de l'any i aquests viatges tenen una durada inferior en dies. El turisme s'ha desestacionat i s'ha desconcentrat», explica Francesc Uroz, director de l'Escola Universitària de Turisme i Direcció Hotelera de la UAB. [...]

A més a més, «a Espanya, totes les zones ja són receptores de turisme», afegeix José Luis Guerra, adjunt a la Presidència de la Federació Espanyola d'Hostaleria. És cert que algunes regions o ciutats «reben més visitants dels que emeten», admet, però ja no es produeix la «desbandada» de fa vint anys.

Als que es queden a l'estiu a la ciutat se'ls sumen, doncs, els forans que es deixen seduir pel turisme urbà.

Adaptació feta a partir del text de
María Jesús IBÁÑEZ i Alba G. LAGUNA. «L'agost ja no és el que era».
El Periódico de Catalunya (1 agost 2011)

1. Resumiu les idees principals del text.

[1 punt]

Les persones aspirants han d'explicar que ara, a diferència del que succeïa vint anys enrere, les ciutats ja no queden desertes durant l'estiu i que molts comerços resten oberts per a atendre els seus clients. Les noves necessitats de les empreses, derivades de la globalització, obliguen a fragmentar les vacances.

A més, les ciutats s'han convertit en receptores de turisme urbà o cultural.

2. Expliqueu quins canvis esdevinguts durant les dues darreres dècades han contribuït a transformar la manera de fer vacances dels habitants de les ciutats.

[1,5 punts]

Les persones aspirants han d'esmentar els canvis següents, entre d'altres de possibles, com a causes que expliquen per què avui dia les ciutats ja no es buiden de gent a l'estiu:

- la generalització de l'ús d'**Internet**, que ha permès la **globalització** de les empreses i dels processos productius;
- els **canvis produïts en les condicions laborals**, la **innovació** permanent i la **competència** creixent dels països emergents, que fan que les empreses ja no acostumin a tancar durant tot un mes;
- la **incorporació de la dona al món laboral**;
- el desig de fugir de la massificació;
- l'arribada d'**immigrants**, que no acostumen a sortir de vacances.

3. Compareu el turisme de masses i el turisme verd, i assenyaieu-ne les diferències fonamentals entre tots dos.

[2,5 punts]

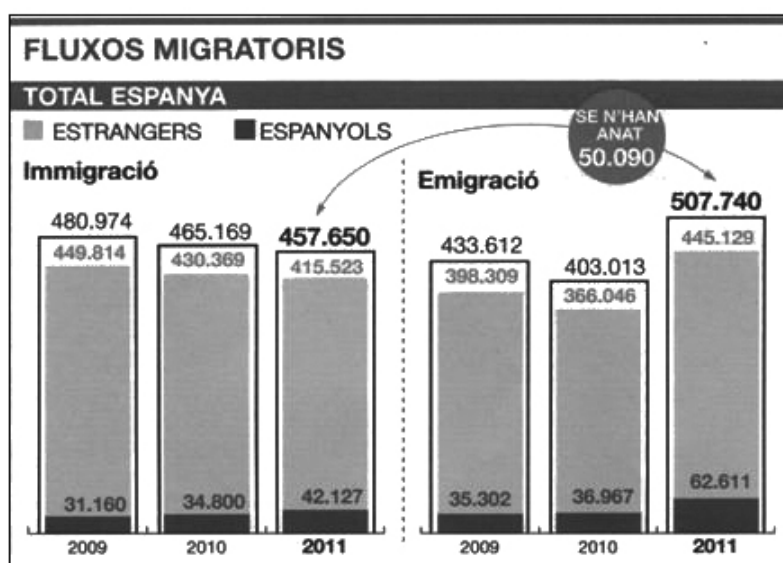
Les persones aspirants han d'assenyalar que el turisme verd és respectuós amb la natura, que no es concentra en un territori determinat ni en una determinada estació de l'any, i que no implica el desplaçament massiu de turistes. Ben al contrari, el turisme de masses, com per exemple el de «sol i platja», es concentra en una part concreta del territori, com el litoral; és estacional, arrossega grans multituds i provoca un greu impacte mediambiental.

Exercici 2

[5 punts]

OPCIÓ A

Observeu atentament el gràfic següent i responeu a les qüestions de sota.

FONT: Instituto Nacional de Estadística publicat a *El Periódico de Catalunya* (17 febrer 2012)

1. Descriviu la informació que proporciona el gràfic.

[1 punt]

El gràfic és un diagrama de barres, elaborat amb dades de l'INE, que mostra els fluxos migratoris a Espanya durant els anys 2009, 2010 i 2011. El saldo migratori va ser positiu durant els dos primers anys, però l'any 2011 va canviar de signe: van marxar 50.090 persones més de les que havien arribat.

2. Definiu els termes *saldo migratori*, *creixement vegetatiu* i *creixement real* d'una població.

[1,5 punts]

- **Saldo migratori:** diferència entre el nombre d'immigrants i el d'emigrants d'un territori determinat. El resultat pot ser positiu o negatiu.
- **Creixement vegetatiu:** diferència entre el nombre de naixements i el de defuncions.
- **Creixement real:** suma del saldo migratori (immigrants – emigrants) i el creixement vegetatiu (naixements – defuncions).

3. Exposeu breument les causes fonamentals que van provocar l'increment de la població espanyola durant la dècada passada i expliqueu a què és deguda la desacceleració del ritme de creixement que s'aprecia actualment.

[2,5 punts]

Les persones aspirants han d'assenyalar com a causes fonamentals de l'increment que va experimentar la població espanyola durant la dècada passada els fets següents:

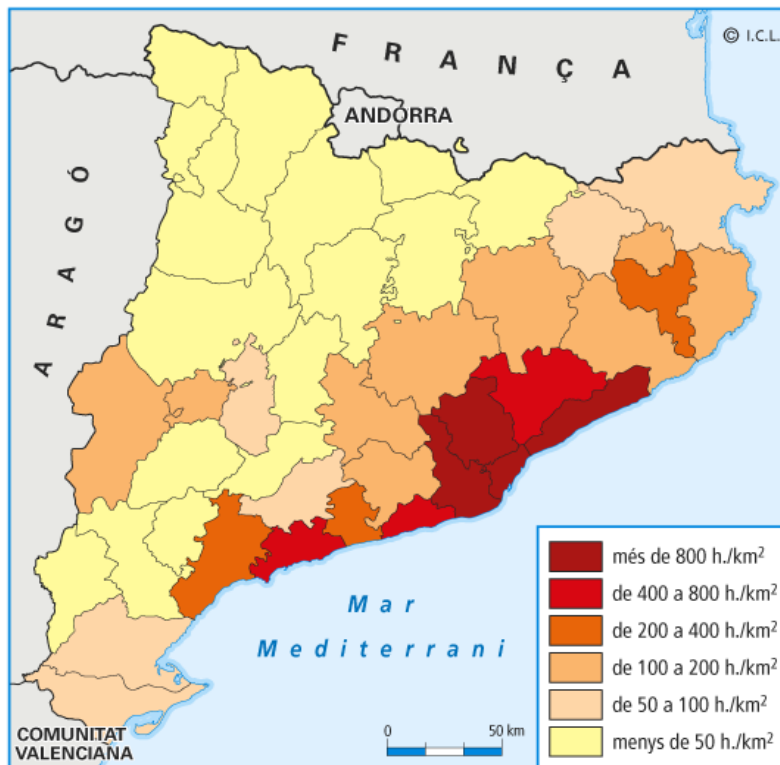
- el naixement dels fills de la generació del *baby-boom* de la primera meitat dels anys setanta, els membres de la qual ara ja tenen més de trenta anys;
- l'arribada d'immigrants d'altres països, que han aportat població en edat fèrtil i han fet augmentar la fecunditat en grups d'edat jove.

Actualment, el ritme de creixement s'ha desaccelerat extraordinàriament a causa de la crisi econòmica, que ha provocat que molts immigrants hagin retornat als seus països d'origen. L'any 2011, per primera vegada des dels anys noranta del segle passat, el saldo migratori a Espanya ha estat negatiu.

OPCIÓ B

Observeu atentament el mapa següent i responeu a les qüestions de sota.

DENSITAT DE POBLACIÓ EL 2008

FONT: *Geografia*. 2n Batxillerat. Editorial Vicens Vives.

1. Descriviu breument la informació que ens proporciona el mapa.
[1 punt]

És un mapa temàtic que mostra la densitat de població de les comarques catalanes l'any 2008. S'hi aprecia clarament que les zones més densament poblades són les del litoral, especialment les situades a l'àrea metropolitana de Barcelona.

2. Definiu els termes *demografia*, *densitat de població* i *cens de població*.
[1,5 punts]

- **Demografia:** ciència que estudia la població (dinàmica, estructura, magnitud, distribució, tendències...).
- **Densitat de població:** nombre d'habitants per km^2 .
- **Cens de població:** recompte de la població d'un país en un moment determinat. A més del volum de la població, aporta informació sobre la composició, l'estructura per sexe i edat, l'estructura familiar, el nivell d'estudis i de renda, etcètera.

3. Feu una exposició sobre la distribució territorial de la població a Catalunya.

[2,5 punts]

Les persones aspirants han d'explicar que Catalunya és un país densament poblat però que la població catalana (actualment més de set milions d'habitants) es distribueix de manera molt desigual al territori.

La zona més densament poblada és Barcelona i la seva àrea metropolitana, on es concentra al voltant del 50% de la població.

Les comarques més poblades estan situades a la façana marítima que va des del Maresme al Tarragonès (Vallès Oriental, Vallès Occidental, Baix Llobregat...). Són zones de molta activitat econòmica. També estan densament poblades les àrees al voltant de les capitals provincials (Segrià, Gironès...).

Les comarques menys poblades són les de l'interior i les de la zona del Pirineu lleidatà.

